

Tekeller iş başında: Basında kıyım

Mayıs ve Haziran aylarında hızını arttıran basın emekçilerinin işten çıkarılmaları sürüyor. Büyük tekellerin elinde bulunan medya kuruluşları, tekellerin politikalarına göre emekçileri kıyıyor. Tekeller, örgütlenen ve haklarını arayan basın emekçilerini, 'ekonomik gerekçe' uydurarak işten atıyor

Umut
KOCAGÖZ İSTANBUL

Büyük kıyımın sayısı 100'e yaklaştı

Mayıs ve Haziran aylarında Hürriyet, Dünya gazetesi, Doğan Haber Ajansı, Star Spor servisi, Sabah Gazetesi ve ATV'den birçok işçi işten çıkarıldı. Çıkarılan işçilerin birçoğu, sendika faaliyeti yapıyor yahut çalışma koşulları ve uzun çalışma saatlerine karşı 'çalışma' yürütüyordu. İşten çıkarılan işçiler arasında birçok görevle birlikte editör olanlar da var.

28 Haziran günü Radikal'den, aralarında idari çalışan da olmak üzere 40 basın emekçisi işten çıkarıldı. Çıkarılma nedeninin, Doğan Grubunun yüzde elliye varan küçülme kararıyla ilgili olduğu bildirildi. Çıkarılanlar arasında sol görüşe yakın emekçiler çoğunlukta.

2 Temmuz günü, Show TV haber merkezinde görevli 10 kişi, telefonla aranarak işten çıkarıldı.

3 Temmuzda, Star gazetesi spor servisinde çalışan 10 emekçi; TMSF'nin, 1 Nisan'da el koyduğu Ciner Medya grubundan Takvim gazetesinin genel yayın yönetmeninin de içinde bulunduğu 6 kişi işten çıkarıldı.

6 Temmuz'da, Flash TV'den 10 emekçi işten çıkarıldı.

Emekçiler protesto ediyor

Saldırıların, Sabah ve ATV'deki sendikal çoğunluğun sağlanmasına karşı geliştiği düşünülüyor; fakat saldırılar, emekçilerin örgütlenme ve direnme eğilimini kıramadı. 29 Haziran'da Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) bir bildiri yayınlarak şunları söyledi: "İşten çıkarmaların Doğan grubunda yüzde 20 küçülme kararına bağlı olarak gerçekleştirildiği öne sürülmektedir. "Ekonomik gerekçeler" ileri sürülerek işçi çıkarılmasının vicdan' ve ahlak' hiçbir izahı yoktur. Havuz sistemi uygulama-

siyla, en az elemanla en çok sayıda tütün çıkarma gayreti, tam bir emek sömürsüdür." Bildiride devamla, Doğan Grubunun 17 yıl önce medyada sendikasızlaştırmanın öncülüğünü yaptığı ve şimdi de büyük bir işçi kıyımına imza attığı bildirildi. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti(TGC)'de bir açıklama yaparak kıyımı protesto etti. "Radikal Gazetesi'nde 41 kişinin çıkarılmasıyla "toplulardan işten çıkarma"ya dönmüşen bu uygulama basının çalışanlarının üzerinde Damoklesin asılı kılıcı gibi baskı oluşturmaktadır." diyen TGC 'işten çıkarmaların gözden geçirilerek durdurulmasını' talep etti.

29 Haziran günü, Radikal gazetesinden 40 çalışanın işten çıkarılması, gazeteci ve basın örgütlerinden oluşan "G-9 Platformu" tarafından gazetenin Ankara'da içinde Milliyet'in de olduğu binası önünde protesto edildi. Çeşitli kuruluşlardan gazetecilerin destek verdiği eyleme, gazete çalışanlarından katılanların olması durumunda işlerine son verileceklerinin kendilerine sözlü olarak bildirildiği öğrenildi. Yapılan konuşmalarda örgütlenme gereksiniminin altı çizildi.

Basın Emekçileri Eylemde

İşten çıkarma saldırıları karşısında örgütsüz hareket edemeyeceğini anlayan basın emekçileri, 10 Temmuz Salı günü saat 10.00'da, Çağaloğlu'daki Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Merkezi önünde kitlesel bir eylem yaptı. Büyük tekellerin ve devletin ideolojik aygıtı olan medya kuruluşları, yıllardır bir rekabet içinde olarak kendilerini var ettiler. Gazetelerin tirajları, televizyonların reytingleri konuşulup durdu. Oysa basını ve medyayı üreten emekçiler, örgütsüzlüklerinin ve suni rekabetin sonucunu işten çıkarıldı. Yaşanılan sürecin gösterdiği, emekçilerin, yalnızca birleştiklerinde tekellerin sömürsüne ve saldırılarına karşı koyabileceklerini gösteriyor.

Petrol-İş Sendikası'na bağlı Sanovel işçileri direnişte.

Sanovel işçilerinden mektup var

Merhabalar,

Bizler Sanovel adlı fabrikanın çalışanlarıyız. Sanovel ilaç üretir. Türkiye'nin neredeyse en büyüklerinden biridir. Bu bereketli Trakya topraklarında dev bir yatırım yapmıştır. Çorlu yolu üzerinde, Çantaköy civarında kocaman mavi bir binası vardır. İşte biz o işyerinde çalışan, Sanovel şirketini büyüten, onu bugünkü durumuna getiren işçileriz. Küçük bir işyerini, milyonlarca dolar ciro yapan bir firma haline getiren bizler olduk. Şimdi soracaksınız, o zaman, böylesine büyük bir firmada kaç para alarak çalışıyorsunuz diye? Yirmi yıllık çalışan da, işe yeni giren de Asgari ücret neyse, o kadar alır. Ne bir ikramiye, ne bir ilave gelir, ne de sosyal haklar. Hiçbir şey yok.

İşte, biz, bizim hakkımız olan ücreti alabilmek, biraz daha insanca yaşayabilmek için örgütlenmek istedik. Her işçinin hakkı olan sendikayı aradık, bulduk. PETROL-İŞ sendikası Trakya Şubesinde örgütlendik

Ne istedik?

Karnımız biraz daha doysun istedik. Sağlıklı koşullarda çalışalım istedik. İnsanca muamele görelim istedik. Dilenci değil hiçbirimiz, alınımızın teriyle çalışıyoruz, sadaka değil hakkımızı istiyoruz dedik. Peki, Sanovel işvereni ne yaptu bizim bu insanca taleplerimize karşı? Bizi, ya sesinizi kestersiniz ya da hepinizi sırayla işten atarım diye tehdit etti. Birkaç arkadaşımızı da dediği gibi işten attı. Biz de ona, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz" dedik. "İş, ekme yoksa barış da yok" dedik. 190 kişilik sendika üyelerinin hepsini de haksız ve de gayri meşru biçimde işten attı. Ama biz buradayız, hiçbir yere gitmiyoruz. Hakkımızı alana kadar da gitmeyeceğiz. Şimdi, Sanovel işvereni civar köylerdeki, kasabalardaki belediyelere gidiyor, çalıştırmak üzere yeni 'köleler' arıyor. Sırf bizim emeğimizin hakkını vermemek için, sırf bizi köle gibi çalıştırmaya devam etmek için, sırf bizi ele güne muhtaç etmek için, komşumuzu, dostumuzu, arkadaşımızı bize düşman etmeye çalışıyor.

Gücün Yetmez Ey Sanovel Patronu, yetmeyecek de!

Ya bu işyerine PETROL-İŞ girecek, senin üretimin artacak, biz de insan gibi yaşayacağız, ya da ne halin varsa göreceksin. Biz güzellik istiyoruz. Biz kardeşçe üretmek istiyoruz. Biz, insanca muamele görmek istiyoruz. Biz sağlıklı bir çevrede çalışmak istiyoruz. Biz, ürettiğimiz ilaçtır, o yüzden içimiz rahat üretelim istiyoruz. Biz bu işyerinde hiçbir boyu çalışmak istiyoruz. Biz düşmanlık değil dostluk istiyoruz.

Biz Sanovel işçileriyiz, dostlukla elimizi uzatırız. Dostça yaklaşılana dostça, tehditle yaklaşılana ise üretimden gelen gücümüzle bakarız. Biz üretiyorsak, biz de söz sahibi oluruz. Ey Trakya halkı, esnafı, genci, kadını, işçisi, işsizi, bize elinizi uzatın. Bugün bize, yarın size. El ele verelim, insanca yaşamayı becerelim.

Yetkili sendikalar aynı

Hükümetle toplu görüşmelere oturacak sendikalarda bir değişiklik olmadı. Sendikaların resmi rakamlarına göre kamuda 11 iş kolundan, 8'inde Türkiye Kamu-Sen, 2'sinde Memur-Sen ve birinde de KESK yetkili oldu.

Kamu çalışanları sendikalarının resmi üye sayıları işe şu şekilde:

Büro Bankacılık ve Sigortacılık iş kolunda; Türk Büro-Sen 34 bin 894, BES 23 bin 212 ve Büro Memur-Sen 14 bin 298.

Eğitim, Öğretim ve Bilim iş kolunda; Türk Eğitim-Sen 145 bin 791, Eğitim Bir-Sen 95 bin 949, Eğitim Sen 119 bin 909.

Sağlık ve Sosyal iş kolunda; Türk Sağlık-Sen 78 bin 472, Sağlık-Sen 45 bin 584 SES 36 bin 419.

Yerel Yönetim iş kolunda; Bembir-Sen 28 bin 451, Türk Yerel Hizmet-Sen 12 bin 165, Tümbel-Sen 25 bin 812.

Basın, Yayın ve İletişim iş kolunda; Türk Haber-Sen 13 bin 541, Birlik Haber-Sen 4 bin 613, Haber-Sen 4 bin 703.

Kültür ve Sanat iş kolunda; Kültür Sanat-Sen 3 bin 275, Türk Kültür Sanat-Sen 2 bin 104, Kültür Memur-Sen 637.

Bayındırlık, İnşaat ve Köy iş kolunda; Türk İmar-Sen 6 bin 635, Yapı Yol-Sen 5 bin 445, Bayındır Memur-Sen 2 bin 181.

Ulaştırma Hizmetleri iş kolunda; Türk Ulaşım-Sen 7 bin 184, BTS 2 bin 975, Ulaştırma Memur-Sen 2 bin 198.

Tarım ve Ormanlık Hizmetleri iş kolunda; Türk Tarım Orman-Sen 16 bin 605, Toç Bir-Sen 14 bin 83, Tarım Orkam-Sen 4 bin 585.

Enerji, Sanayi ve Madencilik Hizmetleri iş kolunda; Türk Enerji-Sen 10 bin 33, Enerji Bir-Sen 5 bin 379, ESM5 bin 297.

Diyanet ve Vakıf Hizmetleri iş kolunda; Diyanet-Sen 36 bin 352, Türk Diyanet Vakıf-Sen 23 bin 30, DİVES 355.

Az bile demişiz

'Feminizm' kavramı sendikada öcü mü?

Eğitim Sen Kadın Sekreterliği, bu yıl 8 Mart'a özel bir dergi çıkartma kararı aldıktan sonra sendikali kadınlardan, dergide yayınlanmak üzere yazı talep etmiştir. Bu yazılardan biri İzmir Eğitim-Sen 1 No'lu Şube Kadın Sekreteri Aynur HACIOĞLU, diğeri de İstanbul 6 No'lu Şube üyesi İlkay YILMAZ tarafından yazılmıştır.

Bu yazının konusu iki yazı ve başlarına gelenler hakkındadır. Her iki yazı da MYK tarafından, benzer gerekçeler ileri sürülerek dergide yayınlanmadı. Bu gerekçelerden ayrıntıyla söz etmek istiyoruz. Çünkü sunulan gerekçeler aslında, Eğitim Sen'in kadın sorunları ve mücadelesine yaklaşımını özetlemektedir.

Aynur HACIOĞLU dergiyeye gönderdiği yazısında kişisel ya da kadın komisyonunun görüşlerini aktarmaktan çok 'kadın yolculuğundaki yaklaşık 200 yıldasının söyledikleridir' diyerek Eğitim Sen'in Kadın Eğitimcilerin Eğitimi Projesi kapsamında yürütmüş olduğu atölye çalışmalarının sonuçlarından bir kısmını aktarmıştır. Konu edilen çalışmaların kapsamı çok daha geniş olmakla beraber, dergi üzerinden oluşacak kamuoyunun yönlendirmesi ile yaşanabilecek olumlu değişim beklentisi ile atölye çalışmalarının Eğitim Senli kadınların da kadın olmaktan kaynaklı engelleme, ayrımcılık, aile içi şiddet gibi sorunlardan azade olmadığı gerçeğini bir kez daha belirtmiş ve en önemli sorunu yaşayanların sendikadan çözüm noktasındaki beklentilerini ifade eden bir üslup kullanmıştır.

Aynur HACIOĞLU'nun yazısında yer alan "sendikanın kadına yönelik şiddet ve taciz uygulayan üyelerine yönelik disiplin cezası uygulanması yönündeki talepler" in sendikamızda kadınlara cinsel tacizde bulunduğu şeklinde de anlaşılacağı düşüncesiyle dergide yayınlanamayaca-

Eğitim-Sen bir yandan kadın meselesine duyarlı olduğunun göstergesi olarak 8 Mart'ta kadınlara özel bir dergi basıyor, kadın aktivistleri toplayıp süreci değerlendirirken, öte yandan dergiyeye gelen yazıları feminizm kavramına tabanın tepkilerini gerekçe göstererek ya da Eğitim Sen içinde kadınlara ayrımcılık olduğunu ele güne düşündürebilecek olması gibi nedenlerle yazıları sansürlüyor/ yayınlamıyor

ğ; ancak bu ifadeler çıkartılırsa yazının yayınlanabileceği Genel Merkez Kadın Sekreteri tarafından kendisine telefonla bildirilmiştir. İkinci bir görüşmede sadece bu bölümün çıkmasının yeterli olmayacağı yazıda Eğitim Sen'e dönük "sendika yöneticilerimizin toplantılarda-kadın üyelerimizin çocuk sorunları var- biçiminde ifadeler kullanabiliyor olmaları" gibi eleştirel ifadelerin yer aldığı; bu dönemde yayınlanacak dergide daha çok sendikanın olumlu çalışmalarını ön plana çıkarmak gerektiğine ilişkin MYK'nın yaklaşımı ifade edilmiştir. Bunun üzerine Aynur HACIOĞLU yazıda herhangi bir değişiklik yapmayacağını yazısını geri çektiğini ancak bu durumu sendika geleneklerimizle ve kadın kurultayında alınan kararlarla bağdaştırmadığını ifade ederek bu yazıyı başka bir yerde Eğitim Sen'in dergide yayınlamama gerekçeleri ile birlikte yayınlama yacağını bildirmiştir.

İlkay YILMAZ ise yazısında 12 Eylül sonrası Türkiye'de gelişen kadın hareketinin bir özeti yapmış ve bu hareketin demokratikleşmeye etkisini incelemiştir. Yazının yayınlanmamasına gerekçe gösterilen feminizm ve feminist sözcükleri yazıda toplam beş kez kullanılmıştır.

Eğitim Sen Merkez Yönetim Kurulu, Kadın Kurultayı mail grubuna gönderdiği yazısında İlkay YILMAZ'ın yazısını yayınlamama gerekçesini "örgüt tabanının bir bölümünün feminizm kavramına karşı olan reaksiyonunun göz önüne alınması" olarak ifade ediyor. Bu tutumlarının da örgütümüzün bir bölümünün düşüncelerini ifade etmesinin engellenmesi şeklinde değerlendirilebileceğini belirtiyor. Bu durumun demokratik tartışma kültürümüzü zedeleyeceği düşüncesinden hareketle İlkay YILMAZ'ın yazısının tekrar yayınlanmasına karar verildiği ve genel başkan aracılığı ile bu konunun kendisine iletiliği ancak bu kez İlkay YILMAZ'ın ikircikli davrandığı ve sonuçta yazısını geri çektiği ifade ediliyor. Mevcut sorunun telafi edilememesinin gerekçesi olarak da İlkay

YILMAZ'ın tavrı gösteriliyor ve feminist kadınlardan sürece katkı bekledikleri umudu ile yazı bitiriliyor.

Eğitim-Sen bir yandan kadın meselesine duyarlı olduğunun göstergesi olarak 8 Mart'ta kadınlara özel bir dergi basıyor, kadın aktivistleri toplayıp süreci değerlendirirken, öte yandan dergiyeye gelen yazıları feminizm kavramına tabanın tepkilerini gerekçe göstererek ya da Eğitim Sen içinde kadınlara ayrımcılık olduğunu ele güne düşündürebilecek olması gibi nedenlerle yazıları sansürlüyor/ yayınlamıyor.

Eğitim Sen MYK'sının bu noktada taktığı tavrı bizce üzerinde durulması gereken en önemli konudur. Çünkü sorun aslında ne tabandan feminizm kavramına yönelebilecek eleştirilerin önüne geçilmesi, ne de örgüt içindeki erkek egemen yaklaşımların teşhirinin önlenmesidir. Asıl sorun Eğitim Sen MYK'sının antidemokratik, hiyerarşik ve cinsiyetçi yaklaşımıdır.

Soruyoruz:

Eğitim Sen'in bir bölümünün tepkisinden çekindiği taban, 8 Martlarda örgütsel olarak kadınlarla ve kadınların örgütlediği eylemlilere katılma yönünde merkezi eğilim belirleyen genel merkezi tanımayan; genel merkezin bu tutumunu 'feminist' eğilimler şeklinde değerlendiren ve karşısında 'devrimci' bir duruşla kadın erkek 8 Mart kutlayan ve hatta kadınlara rağmen 8 Mart alanlarını dolduran taban mıdır?

Soruyoruz:

Asıl sorun yazıda 'feminizm' ve 'feminist' sözcüklerinin kullanılması mı yoksa Türkiye'deki muhalif hareket kültürünün de cemaatçi bir yapıya sahip olduğu yönündeki eleştirisi ve kadın hareketinin bu yönündeki potansiyelinin ifade edilmesinden duyulan kaygı mıdır?

Soruyoruz:

Kadın üyelerimizin, cinsel taciz, cin-

Sevilay UYGUR,
Gülğün BALCI,
Aynur HACIOĞLU